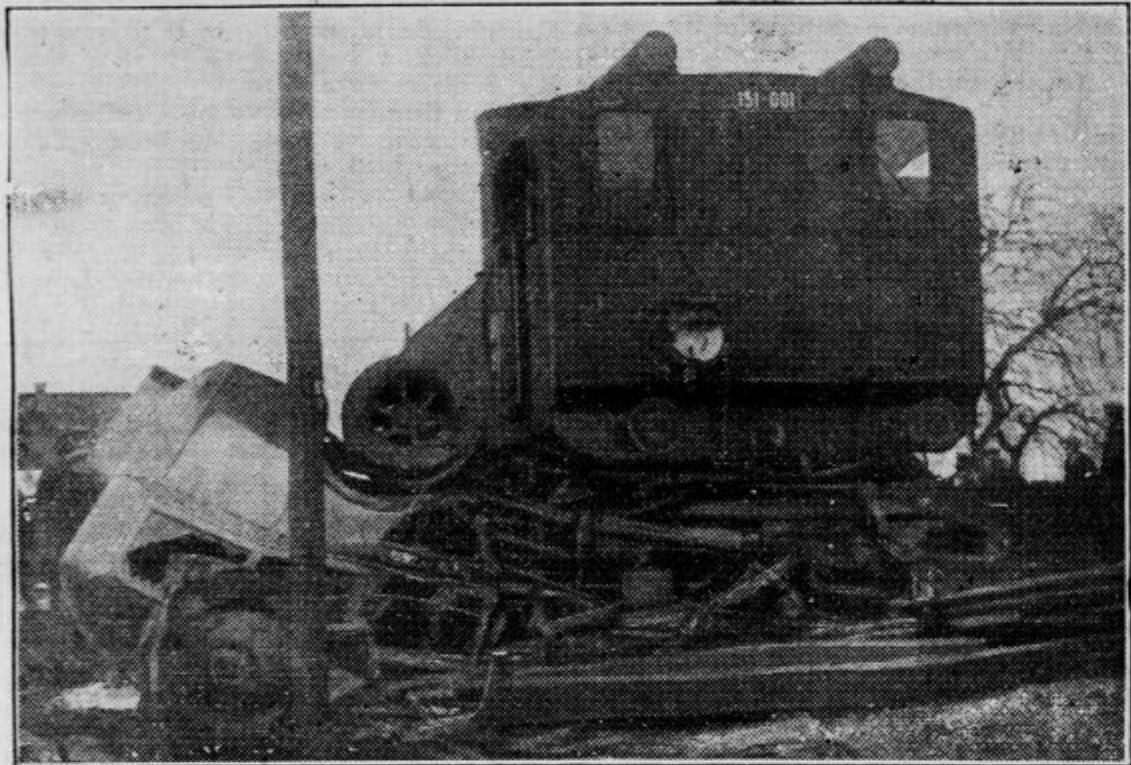

Naši kraji in ljudje

Prizorišče katastrofe v Murski Soboti

Murska Sobota, 2. januarja
Nedolgo zjutraj je prispela na kraj nesreče strokovna komisija iz Ljubljane, v kateri so bili zastopniki železniške in poštne direkcije. Komisija se je mudila na kraju katastrofe do večernih ur. Zaslila je tudi redke očitke in sicer neko žensko, ki se je nahajala tik preloz in se še umaknila proti cestnemu jarku, da je avto ne bi oškropil z blatom. Ženska je izpovedala, da v kritičnem trenutku niso bile zatvornice pri progi spuščene in da nikogar ni bilo tam, da bi dal znamenje, da ti se vozilo

ostavilo zaradi premikajočega se vlaka. Nasprotno pa izpove kretničar, ki je celo navedel, da prišlo in še neke ciganke, ki so v bližini povijale otroka. Da niso zatvornice bile spuščene, utemeljuje s tem, da pri premikanju ni vedel, da se bo vlak moral umakniti prav do ceste, zato tudi ni s seboj vzela ključa za zatvornice. Po predpisih je zato stopil na cesto in dal vozilu znak, da obstane. Vlak je vozil silno počasi in možno je tudi, da je pokojni Lukašek zaradi megle mislil, da vlak sploh stoji ter se mu je hotel umakniti prav na desno stran cestišča. Gotovo pa je treba nesrečo v največji meri pripisati usodnemu naključju. Priznanje razlasi šef postaje g. Urek in šef kurilnice g. Skuk, ki sta neudarno vodila očiščevalna dela, da je bila progla po dveh urah očiščena. Posebno g. Skuku je pripisati, da je s prisotnostjo duha takoj izoliral bejcn-

ski rezervoar pri zdrobljenem avtomobilu, ker je obstajala velika nevarnost eksplozije, kar bi povzročilo še večjo nesrečo.

Epilog žalostne tragedije pa je bil v ponedeljek, ko je tisočglava množica spremila tragično preminulega Lukaška na pokopališče. Bil je največji dokaz splošne priljubljenosti, ki jo je pokojni užival v Prekmurju, kjer je bil širok znan po svoji dobroti in prijaznosti. Pri pogrebu so bili zastopani vsi predstojniki tukajšnjih političnih in vojaških oblastev, prišla sta zastopnik železniške direkcije iz Ljubljane in zastop-

Smrt vrlega učitelja

Ljubljana, 2. januarja.
Na Silvestrov večer je umrl na svojem domu za Bešigradom upokojeni učitelj g. Vendolin Sader v 68. letu starosti. Zadeja ga je srčna kap po daljšem bojevanju. Bil je potomec učiteljske rodbine. Njegov oče je bil učitelj in nadučitelj v škofiji Liki, kjer je pokojni Vendelin zagledal luč svetla. Sodel se je v Ljubljani, kjer je dovršil učiteljske studije leta 1889. Dobrih 10 let je služboval v kamniškem okraju, v Zalogu nad Komendo in v Ihanu. Od tam je bil pred kakimi 30 leti premeščen za učitelja v Ljubljano na prvo mestno deško šolo, kjer je deloval do svoje upokojitve leta 1925.

Skromnost je bila glavna črta njegovega značaja. Bil je dober staveški tovariš in družabnik in vsi, ki so prišli z njim v stike, so bili deležni njegove dobrohotnosti in uslužnosti. Zaradi tega je bil povsod, kjer je služboval, pri mladini in pri odraslih zelo priljubljen. Cestni vozniki kot dobrega pevača. Svojemu napreduju prepiranju, rodoljubju in staveški ideji je ostal zvest vse življenje. Mnogo se je udeleževal pri učiteljskih organizacijah. Posebno vneto pa je bilo njegovo delovanje pri učiteljski tiskarni in učiteljskem konvinktu. Poverljive posle je opravljal z zgledno vestnostjo.

Vrlemu rodoljubju in vzgojitelju budi ohranjen blag spomin. Zaljubljenim iskreno sožalje.

Žalost mu je ubila srce

Zagorje, 2. januarja
Danes so položili na tistem pokopališču v Zagorju k večnemu počitku g. Roberta Rančigaja, posestnika, trgovca in gostilničarja v Toplicah. Na videz tako čilega in zdravega moža je ugonobila žalost. V nedeljo 29. decembra so pokopali njegovega 80-letnega očeta Ivana Rančigaja. V družini so se pripravljali na praznovanje očetovega in materinega visokega življenjskega jubileja ter na 50letnico sina Roberta. Očetova smrt je sina tako potrla, da je dan po pogrebu padel v nezvest. Zdravnik mu je dal injekcijo in naslednji dan je že delal v trgovini. Zvečer pa se je spet zgrudil in zadela ga je srčna kap. Žalostna vest o njegovi smrti se je naglo razširila po kraju in okolici, zakaj Robert Rančigaj je bil vsepovsod čislani in priljubljen.

V tujini se je izučil in izveščal za strojništvo in je bil potem zaposlen pri TPD. Služboval je do svoje upokojitve leta 1926. Leta 1919 se je poročil s trgovčevim vdovo go. Marijo Mandljevo, ki pa je umrla že leta 1928. V javnem življenju se je vneto in pošteno udeleževal, posebno pošteno poštenost pa je kazal kot član dobroteljskih organizacij. Politično se je udeleževal pri nekdanji narodni socialistični stranki, kandidiral je pri državnozborskih volitvah kot njen kandidat v litjskem srezu, izvoljen pa je bil v občinski odbor. Vneto se je udeleževal v raznih naprednih društvih, zlasti pa pri Sokolu in med pevci. Pri vseh akcijah za podpiranje brezposelnih delavcev in drugih revežev je sodeloval radodarno in pošteno. Revežem je pomagal, kolikor je le mogel. Možja kremenitega značaja in dobrega srca bodo ohranili v blagem spominu.

Uboj na Silvestrovo

Maribor, 2. januarja.

Upokojeni podpredsednik finančne kontrole Stanislav Milutinovič, ki je svojčas služboval v št. Iliu v Slovenskih goricah, je prišel na Silvestrovo popoldne domov. Po upokojitvi se je bil namreč s svojo družino in ženo Heleno pred enim mesecem preselili k svojemu svačku posestniku Francu Kašlju v Laporju pri Slovenski Bistrici. Kmalu po prihodu domov v Laporje, je prišlo doma do prepira. Kakor izpovedujejo nekatere priče, je Milutinovič navalil s nekim kolom na svojega svačka Kašlja, pri čemer pa je udarec zgrešil in je s kolom udaril mimo.

Milutinovič se je potem, kakor izjavlja Franc Kašelj, umaknil iz hiše ter iskal neko orodje, da bi z njim šel nad Kašlja. Medtem pa je Franc Kašelj pograbil mo-

že ne. Saj ne mislimo kake razkošne palatke, kakor jih vidimo v bližnjem inozemstvu. Naši gluhozemci bi bili od srca hvaležni za najbolj preprosto streho, da celo s par sobami bi jim bilo že močno ustreženo. To vendar niso tako pregrešne želje, da bi jih morali še dalje tajiti. Ljubljana je veliko mesto, pa je naravno, da živi v njej tudi še precejšnje število odraslih gluhozemcev. Večina si služi svoj več ali manj skromen kruh, nekaj pa jih je tudi brezposelnih. Vsi so poleg kruha potrebni tudi kakega razvedrila in pouka mnogih aktualnih vprašanj, ki tudi nje zanimajo. Kje naj se sestajajo? Morda v gostlinah? Kateri gostilničar jih bo pa gledal pri praznih mizah? Nekateri bi tudi radi gojili telovadbo, potrebna pa bi bila vsem. Pa je spet vprašanje, kje? Gluhozemnica, kakor je zdel na trpa, jim ne more prav nič pomagati. Ali se bo našel še kje kak Holzapfel, čeprav v manjši izdaji, ki se bo v svojem testamentu spomnil tudi odraslih gluhozemcev? Kravato bi ga potrebovali in lep spominek bi si postavili!

Pred nekaj leti je bilo v Ljubljani ustanovljeno Podporno društvo za gluhozemce mladino. Krog njegovih prijateljev se je posebno lani razširil z izdajo propagandne brošure »Usoda gluhozemne mladine«, pa bi mogoče še marsikdo stopil vanj vsaj s skromno letno članarino 12 Din! (Naslov: Zaloška cesta 5, št. poštno-ček. računa 16.837). Društvo je nabavilo že prvo leto gojenecem gluhozemcem domače kino-aparat, kot edino razvedrilo pa tudi izvrstno poučno sredstvo, brez katerega ne dobiš današnje gluhozemce na sve. Vse to leži obdarjeno do društva za božič ali Miklavža tudi vse otroške gojence v zavodu s potrebno obliko, perilom

še ne. Saj ne mislimo kake razkošne palatke, kakor jih vidimo v bližnjem inozemstvu. Naši gluhozemci bi bili od srca hvaležni za najbolj preprosto streho, da celo s par sobami bi jim bilo že močno ustreženo. To vendar niso tako pregrešne želje, da bi jih morali še dalje tajiti. Ljubljana je veliko mesto, pa je naravno, da živi v njej tudi še precejšnje število odraslih gluhozemcev. Večina si služi svoj več ali manj skromen kruh, nekaj pa jih je tudi brezposelnih. Vsi so poleg kruha potrebni tudi kakega razvedrila in pouka mnogih aktualnih vprašanj, ki tudi nje zanimajo. Kje naj se sestajajo? Morda v gostlinah? Kateri gostilničar jih bo pa gledal pri praznih mizah? Nekateri bi tudi radi gojili telovadbo, potrebna pa bi bila vsem. Pa je spet vprašanje, kje? Gluhozemnica, kakor je zdel na trpa, jim ne more prav nič pomagati. Ali se bo našel še kje kak Holzapfel, čeprav v manjši izdaji, ki se bo v svojem testamentu spomnil tudi odraslih gluhozemcev? Kravato bi ga potrebovali in lep spominek bi si postavili!

Zelo pomankljiva pa je tudi skrb za odrasle gluhozemce. Mnogo brezposelnih je med njimi, mnogi, ki bi se po končanem šolanju na gluhozemnici radi izučili te ali one obrti, nalože ne samo pri obrtnih za drugih in raznih oblasteh na vse moč težko, ampak jim največkrat neustojaje tudi sredstev za vzdrževanje. In kam naj damo začasno ali trajno dela nesposobne gluhozemce? Šepec imajo svoje domove, tudi gluhozemci jih imajo, ampak pri nas

še ne. Saj ne mislimo kake razkošne palatke, kakor jih vidimo v bližnjem inozemstvu. Naši gluhozemci bi bili od srca hvaležni za najbolj preprosto streho, da celo s par sobami bi jim bilo že močno ustreženo. To vendar niso tako pregrešne želje, da bi jih morali še dalje tajiti. Ljubljana je veliko mesto, pa je naravno, da živi v njej tudi še precejšnje število odraslih gluhozemcev. Večina si služi svoj več ali manj skromen kruh, nekaj pa jih je tudi brezposelnih. Vsi so poleg kruha potrebni tudi kakega razvedrila in pouka mnogih aktualnih vprašanj, ki tudi nje zanimajo. Kje naj se sestajajo? Morda v gostlinah? Kateri gostilničar jih bo pa gledal pri praznih mizah? Nekateri bi tudi radi gojili telovadbo, potrebna pa bi bila vsem. Pa je spet vprašanje, kje? Gluhozemnica, kakor je zdel na trpa, jim ne more prav nič pomagati. Ali se bo našel še kje kak Holzapfel, čeprav v manjši izdaji, ki se bo v svojem testamentu spomnil tudi odraslih gluhozemcev? Kravato bi ga potrebovali in lep spominek bi si postavili!

Pred nekaj leti je bilo v Ljubljani ustanovljeno Podporno društvo za gluhozemce mladino. Krog njegovih prijateljev se je posebno lani razširil z izdajo propagandne brošure »Usoda gluhozemne mladine«, pa bi mogoče še marsikdo stopil vanj vsaj s skromno letno članarino 12 Din! (Naslov: Zaloška cesta 5, št. poštno-ček. računa 16.837). Društvo je nabavilo že prvo leto gojenecem gluhozemcem domače kino-aparat, kot edino razvedrilo pa tudi izvrstno poučno sredstvo, brez katerega ne dobiš današnje gluhozemce na sve. Vse to leži obdarjeno do društva za božič ali Miklavža tudi vse otroške gojence v zavodu s potrebno obliko, perilom

še ne. Saj ne mislimo kake razkošne palatke, kakor jih vidimo v bližnjem inozemstvu. Naši gluhozemci bi bili od srca hvaležni za najbolj preprosto streho, da celo s par sobami bi jim bilo že močno ustreženo. To vendar niso tako pregrešne želje, da bi jih morali še dalje tajiti. Ljubljana je veliko mesto, pa je naravno, da živi v njej tudi še precejšnje število odraslih gluhozemcev. Večina si služi svoj več ali manj skromen kruh, nekaj pa jih je tudi brezposelnih. Vsi so poleg kruha potrebni tudi kakega razvedrila in pouka mnogih aktualnih vprašanj, ki tudi nje zanimajo. Kje naj se sestajajo? Morda v gostlinah? Kateri gostilničar jih bo pa gledal pri praznih mizah? Nekateri bi tudi radi gojili telovadbo, potrebna pa bi bila vsem. Pa je spet vprašanje, kje? Gluhozemnica, kakor je zdel na trpa, jim ne more prav nič pomagati. Ali se bo našel še kje kak Holzapfel, čeprav v manjši izdaji, ki se bo v svojem testamentu spomnil tudi odraslih gluhozemcev? Kravato bi ga potrebovali in lep spominek bi si postavili!

Skozi 4600 rok
gre vsaka žarnica
Tungstam
z nitko v dvojni vijačnici
radi tega tudi dovršena
kakovost!

tiko in navalil z njo na Milutinoviča, ki je obležal v mlaki krvi na tleh. Kašelj ga je pustil na licu mesta ter se je vrnil nazaj v hišo. Ker pa ni bilo Milutinoviča nazaj, se je podal na dvorišče in našel Milutinoviča na tleh negibnega in mrtvega.

Smrtna nesreča v hrastniškem rudniku Ubil se je 22 letni rudar Viktor Smolič

Hrastnik, 2. januarja.
Zgodaj zjutraj na dan novega leta, ko tudi revni rudarji gojijo nade na boljše čase, se je po koloniji razširila žalostna vest, da je postal žrtev nevarnega dela v rov. h 22 letni rudar Viktor Smolič. Na Silvestrov večer ob pol 10. se je zdrav in vesel podal v jamo na delo, zrodaj zjutraj pa so ga tovariši prinesli mrtvega iz jame. Vest o njegovi smrti je globoko užaločila vso kolonijo.

Ob 3. zjutraj je Viktor s polnim vozičkom premoga strmozlezel 30 m globoko v jask in obležal mrtve. Kako se je nesreča pripetila, bo ugotovila komisija. Mrtvega mladčiča so v stanovanju matere, brata in se-

ga. Franc Kašelj se je sam prijavil na orožniški postaji na Pragerskem in so ga pragerski orožniki na Novega leta dan prepeljali v sodne zapore. Rodbinska tragedija je zbudila v okolici sočutje in vzemirjenje.

stre položili na mrtvaški oder. Vsi sočustvujejo s Smoličevimi družini. Pred 10 leti je ubilo v jami Viktorjevega očeta, nekaj let prej pa njegovega strica. Viktor je bil zelo priljubljen. V hrastniški osnovni šoli je bil dober učenec in kmalu je dobil delo pri rudniku, ki ga je vestno opravljal do poziva v vojaško službo. Pred nekaj meseci je odslužil kaderski rok in se vrnil domov. Kmalu so ga spet sprejeli v službo pri rudniku.

Ves rudniški revir je pod vtiskom prve rudniške žrtve v novem letu. Staro in mlado knopi nesrečnega mladčiča in mu iskazuje zadnjo čast. Jutri v petek ob 15. bo iz rudniške kolonije njegov pogreb na dolsko pokopališče.

Skrivnostna smrt kovača Jelenca Sodiijo, da je bil ubit in vržen v Bistrico

Kamnik, 2. januarja
Kakor smo že poročali, je na sveti večer izginil Jelece Valentin, kovač v tovarni sekir bratov Hočvarjev v Kamniku. Pogrešanca so 26. decembra našli v Bistrici pri Radomljah. Nad čelom je imel 10 cm dolgo in 1 cm široko rano in nad levim očesom prasko. Ker je obstojal sum, da je bil ubit in nato vržen v vodo. V njegovem žlečodu ni bilo vode, temveč popolnoma sveža hrana, ki jo je nazadnje poizlil v neki kamniški gostilni.

V zvezi s tem so se začele v Kamniku in okolici širiti razne vesti, ki jih seveda ni mogoče kontrolirati. Tako pripovedujejo ljudje, da so usodne noči videli v Radomljah,

kako je zapeljal na most nad Bistrico avtomobil, iz katerega so stopile tri temne postave in vrle nekaj v vodo, nato pa se je avtomobil, ki je bil brez luči, odpeljal. Drugi svet zatrjujejo, da je Valentin nekdo udaril z železom po glavi in nato vržen v vodo. Vzdruje se tudi vest, da ga je nekdo udaril po glavi, nato pa je šel Jelece k Bistrici, da bi si izpral rano, pa je padel v vodo. To pa najbrž ne to držalo, kajti ves potek dosedanje preiskave kaže, da je bil Jelece ubit in nato vržen v Bistrico. Če bi v Kamniku padel v vodo, ga voda ne bi mogla zanesti tako daleč in celo preko jez v Radomlje. Kamniški orožniki preiskujejo misteriozno zadevo.

S stričevimi tisočaki je silvestroval Velika pustolovščina mladega ključavničarja Vilija

Celje, 2. januarja
V torek je prispel v Celje 23letni ključavničar ali tehnik Vili iz Ljutljane, namenjen, da prav pustolovsko preživi Silvestra. Okrog 20. se je peljal z avtomobilom iz Celja pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Tam je obiskal strica in mu v ugodnem trenutku izmaknil iz stanovanja 70.000 Din. Z denarjem se je vrnil v Celje in v družbi znanec preživel nekaj veselih ur. Izkazal se je kavalir, saj je med drugim plačal tudi 17 steklenic šampanjca. Slednjič je naročil avto in se z nekim znancom odpeljal proti Ljubljani.

Stric pod Sv. gorami je bil med tem opazil veliko tatvino in je prihitel kmalu po Viljemovem odhodu v Celje. Ko je izvedel, da se je Vili odpeljal proti Ljubljani, je še on najel avto in zdirjal čez Trojane. V Ljubljani se je takoj zgledal na policiji. Celjska policija je sporočila ljubljanski evidenco številko avtomobila, s katerim se je bil Vili odpeljal. Ko se je avto na novega leta vračal iz Kranja, ga je policija v Ljubljani ustavila in izvedela od šoferja, da je Vili v Kranju. Vili je kmalu izsedel in aretirali. Pri sebi je imel še 61.000 Din.

Kranj, 2. januarja
V jutru novega leta so bili kranjski orožniki obveščeni, da v neki gostilni v mestu popiva neznan mladčič in tako razpisa denar, da bi bilo dobro povprašati, odkod ga jemlje. Skoraj ob istem času so kranjski orožniki tudi iz Ljubljane prejeli telefonično obvestilo, da se najbrž mudi v Kranju 23letni ključavničar Viljem Leskovšek, ki je osumljen, da je svojemu stricu Jožetu Gabronu pri Sv. Petru pod Sv. gorami ukradel na Silvestrovo 70.000 Din. Orožniška patrulja je takoj odšla v gostilno in aretirala razpisneža, ki je bil v resnici Leskovšek, in ki je tatvino tudi takoj priznal. Povedal je, kako je izmaknil denar, nato pa povabil prijatelja, najel v Celju avtomobil in se odpeljal proti Ljubljani.

Tu sta preživela burno silvestrsko noč, da sta vino in šampanjec kar tekla od miz. Obiskala sta več boljših lokalov in restavracij, zjutraj pa sta se s svojim šoferjem odpeljala do Kranja in tam nadaljevala popivanje. V eni noči je Leskovšek pognal okrog 9000 Din. Iz Kranja so ga orožniki prepeljali v Ljubljano, da ga zaslišijo na policiji, narkar bo izročen sodišču. Njegov prijatelj je bil izpuščen.

Gluhonema mladina in pota v življenje Tudi v novem letu se siromaški priporočajo javnosti

Ljubljana, 2. januarja.
Zadnje čase se mnogo piše in govori o najbednejših med bednimi, toda malokdo se zmisli, da sploh v ta žalostni krog tudi naši gluhozemci. Vsi? Da prav vsi. Kajti za vse mladino bi ne dala vi svojega stihla, s katerim je svezan tudi neprocenljivi dar govora. Kaj bi vam pomenila pesem, gozba, radlo, telefon, zvočni film in

še vse drugo pestro valovanje zvokov in sumov, če bi vam bilo uho zaprto? Življenje gluhozemca je še danes nem film brez napisov. Vam bi se zdelo tako predejavna strahno dolgočasna, čeprav bi trajala samo nekaj minut. Gluhonemci traja od jutra do večera, vsak dan, do smrti. Pomislite, kakšna strahota! Toda gluhozemec ni samo pasiven gledalec tega večno neme

Štrudom in ljubeznijo obujajo učitelji v ljubljanski gluhozemnici zamrti glas mladostnikov. Pogled v svet mladega učitelja in pisatelja Vilka Mazija

ga filma, udobno zjezjen v naslonjaku in morda še pred pogrnjeno mizo, ampak največkrat aktivno udeležen v najtragičnejših ulogah. Pretežna večina teh invalidov narave izhaja iz najsiromašnejših družin, ki jim je tuje vsako še tako skromno udeležbo, ki se morda nikdar od stige ne najde, ki prezeboja ob mrzli peči, bosonogi in razgarnjeni. V tej fari ena ali morda dve, pa spet tem kje preko hribov druga, tretja, prav na koncu zadnje vasi. Videti bi jih šele, če bi jih vseh tisoč, ali kolikor jih sploh života pri nas bomo imeli, spravi li na en sam prostor. Toda usoda je že tako postrela, da nam je to revščino previdno poskrila, menda prav zato, da se v svoji zapuščenosti lahko še bolj razpase.

Dolga leta govorimo že o toliko potrebem razširjenju ljubljanske gluhozemnice. Milijone narodnega premoženja smo tačas že lahkomešno zapravili in to že v času »retroce« štednje, za te sirote pa nikdar ni moglo prigrizati toliko, da bi jih rešili duševnega in telesnega pogina. Zaman pripovedujemo, da se da iz teh ljudi z razne roma majhnimi stroški napraviti povsem koristne člane človeške družbe in da so ogroženi, pa brezpodni izdajci, ki jih imajo občine in družine z vzdrževanjem nesolanih gluhozemcev, katerih ni mogoče porabiti za nobeno delo.

Zelo pomankljiva pa je tudi skrb za odrasle gluhozemce. Mnogo brezposelnih je med njimi, mnogi, ki bi se po končanem šolanju na gluhozemnici radi izučili te ali one obrti, nalože ne samo pri obrtnih za drugih in raznih oblasteh na vse moč težko, ampak jim največkrat neustojaje tudi sredstev za vzdrževanje. In kam naj damo začasno ali trajno dela nesposobne gluhozemce? Šepec imajo svoje domove, tudi gluhozemci jih imajo, ampak pri nas

in obutvijo, k čemer so doslej večinoma pomagale nekatere ljubljanske trdnice, do čim je bil odziv iz drugih mest in podeželja skoro enak ničli. Društvo pa podpira moralno in materialno tudi bivše gojenec zavoda do njihove polnoletnosti, v kolikor mu to dopušča razpoložljiva sredstva. Nujno potrebno pa bo, da bo društvo razširilo svoj delokrog tudi na polnoletne gluhozemce in s tem prevelo tudi akcijo za ustvaritev Doma gluhozemih. V razširjenem delokrogu pa bo potrebovalo tudi več sredstev nego se mu jih nakup. Je doleži. Zlasti občine bi morale pokazati malo več razumevanja za to humanitarno ustanovo, nego se to videti doslej. Stereotipni odgovori mnogih občin, da vsaj zagluzane štednje itd. . . . pojmujejo, še stenojo popolnoma napačno, kar smo že gori pokazali. Omogočite gluhozemcu nabrazbo, pa mu odprete tudi pot do kruha. To je vendar cenejše, nego imeti ga vse življenje na plečih! V preteklem letu je bilo samo 14 občin, ki so se odzvale z večjimi ali manjšimi podporami. Zlastno, da resnično!

Pri neredni stolici, naphinjenosti črevesja zaradi zagatenja, odvajana naravna
FRANZ - JOSEFOVA
grenčica zaostane prebave, nakupičene v črevesju. — V zdravniški praksi se uporablja
FRANZ-JOSEFOVA
naravna grenčica s popolnim uspehom pri moških, ženah in takisto pri otrocih.
Ogl. reg. št. br. 16485/35

— Društvo »Sofa«, ohvešča vse tuje državl-
lane slovenske narodnosti, naj se zaradi iz-
oslovanja nakaznice o poklicu zadržijo ob
rednih urah v društvenih prostorih. — M.

Pokolj pri Addi Abbiju

Prvo necenzurirano pismo vojnega poročevalca s tigreskega bojišča — Mož proti možu v borbi na nož — Abesinski tanki

Angleški vojni poročevalec Spencer Price je poslal preko sudanske meje prvo necenzurirano poročilo o zadnjih krvavih bojih pri Abi Adiju, glavnem kraju abesinskega Tembienja. Poročilo je dospelo v Kairo in od tam so ga razjavili v London. Price poroča sledeče:

»Moj prijatelj Pietro je mrtev. Bil je častnik 3. askarskega polka, sijalen dečko iz Turina. Njegovi tovariši so ga imeli radi kakor nikogar drugega. V Asmari me je poučil o vseh podrobnostih organizacije vojske. Obraz mu je vedno sijal in bilo je videti, kakor da smatra ta pohod navzlic pekoči vročini za razveseljivo dogodivščino. Pred dvema tednoma so ga poslali na fronto. Preskrbel mi je papirje, da sem mu mogel slediti tja. Skozi prazne kamnite puščave in čez skalna gorvoja smo prodrli do črte pri Abi Adiju. Bele stotine so bile popolnoma izčrpane, ko so dospeli na mesto, le domačini, skoraj sami atleti, so imeli v sebi še neko zalogo energije. Tako smo naleteli na sveže vojne sile dedžasa Hailuja Hebedeja.

Moj prijatelj Pietro je padel včeraj zjutraj, 22. decembra, pod nožem nekega abesinskega vojaka. Na prsih in trebuhu smo našli petnajst bodov z nožem, na hrbtu nobenega. Med njegovimi papirji sem našel pismo njegovi družini v Turinu:

»Od snoci smo na fronti. Stvar postaja resna. Oni tam preko so videli prav tako dobro oboroženi kakor mi. Mislim, da se duče ni dal natančno informirati preden nas je poslal sem. Nu, tega mu ne štejemo v zlo in če bi moral umreti, nikar ne jokajte dolgo, saj sem storil samo svojo dolžnost! Tolajžite posebno Marijo! 30 metrov od mene je pravkar udarila granata. Priletela je od zadaj. Spet streljajo prekratko! To je svinjarija! Poleg vsega je tu strašno vroče. Upajmo, da nas pošljejo za praznike v Aduo nazaj. Zmagaj! Vaš Pietro.«

Bilo je strašno. Z nekega okna v podstrešju sem lahko pregledal 10 km bojne črte z daljnogledom. Še vedno nisem sposoben, da bi uredil svoje vtise.

Etiopci jurišajo s cerkvenimi spevi. Njih pesmi se mešajo z neusmiljenim tiktanjem italijanskih strojin v peklenko godbo. Nešteto so jih pokosile, bilo jih je pa toliko, da jim je uspelo prevaliti Askare. Sami so imeli strojinice s seboj, kakor se je pozneje izkazalo, belgijske modele iz l. 1935. Nikoli ne bom pozabil bitke, ki je sledila napadu. Črnci so se klali kakor znočili. Zrak se je tresel od blaznih krikov bolčene. Bodala so se bliskala v svetlobi vzhajajočega sonca. Stotine ljudi so se valjale v krvavih mlakah na kamenitih tleh. Bil je kakor prived iz pradobe človeštva. Napredek? Civilizacija? Pokolj pred našimi očmi je postavljal te besede na laž.

Abesinci so stekli 50 m nazaj. Potem so po bliskoma nastavili svoje strojinice in so s svoje strani začeli askare obsipavati s trzinim ognjem. Ti so bili že mislili, da se bo sovražnik umaknil. Junaško so sedaj zdrijali v točo krogel.

Hipoma pa so stali nasproti sovražnikom ki jih v tem trenutku niso slutili: tucat tankov, je privozil proti njim in jih sprejel z ognjem.

Neguševa vojska je izkoristila zadnje četrletje, da si je prisvojila nasprotnikova moderna bojna sredstva in njegove napadalne metode. Najprej so italijanskim tankom izkopali jame, v katere so ti ročno strmoglavili. Na ta način uplenjene modele so uporabili za vezbanje in za kopiranje Evrope. Pri Abi Adiju so nove vozove prvič preizkusili v bitki. Njih učinek je bil uničujoč.

Askari so se začeli že umikati, ko je italijansko vodstvo poslalo v bitko bele čete. Te so temne sobojevnike pogonale spet naprej. Črno človeško obdobje pa so tanki in strojinice rasa Sejuma že na mnogih mestih predrele. Za to je padlo tudi mnogo belih vojakov. Če govori sedaj uradno poročilo o 300 mrtvih in ranjenih, ostaja ta navedba daleč za resnico. To bodo opazile matere doma...

Dolgo je valovala bitka neodločeno sem in tja. Izkazalo se je, da Etiopci nikakor niso tako brez pomoči, kakor sami radi govorijo. Njih vojaške vrline so najmanj enakovredne sovražnim vrlinam. K temu velja dodati, da niso tako izčrpani kakor nasprotniki in da izborna poznanja terena. Njih orožje je tudi čedajše bolj moderno. Angleška in druge države so morale v oktobru in novembru dobaviti fantastične količine. Edino orožje, proti kateremu so Abesinci

trenutno brez moči, so italijanska letala.

Ta so pri Abi Adiju uporabili vse prepozno. Končno se je pa le pojavila leta na obzorju. Ko so jo Abesinci opazili, so se začeli navzlic ugodnemu položaju umikati.

Sedaj se je zgodilo nekaj strašnega. Letala so se znižala na deset, petnajst metrov, grmelj z divjo brzino nad bežečimi četami in jih obkladala z bombami. Vsaka bomba je izvrtala pravo luknjo v vrstah Abesincev. Ti so se branili obupno s svojimi strojinami, uspel jim je celo čudež, da so nekatere aparate obsuli s krogli. Toda nobeno letalo ni šlo na tla.

Ko so letalci odložili ves svoj tovor, so se z isto bliskovito brzino obrnili. Ves dogodek je trajal komaj deset minut. Za njim je ostalo celo polje trupel in pohablencev. Bitka je bila s tem odločena.

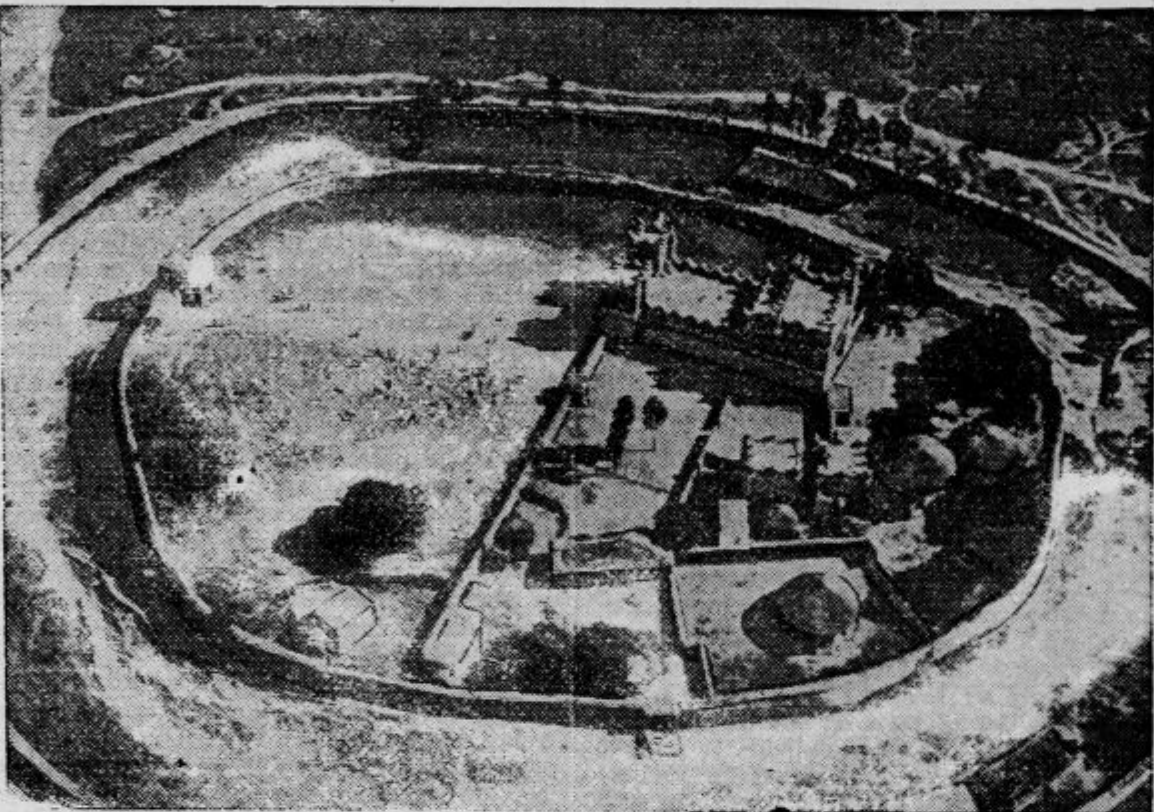
Vse to je tako strašno, da zaostaja vsako opisovanje za resnico. Jutri je sveti večer

in državniki v daljni Evropi pojdejo mirno na počitnice. Na zadnje nimajo nobene zveze s tem, kar se tu dogaja. Zanje se vrti vse okrog vprašanja, da-li bi naj Mussolinija štedili ali ne.

Zato pa sploh ne gre. Med Italijani imam mnogo najboljših prijateljev. Pietro je padel. Stotine padajo vsak dan kakor on, cvet Italije, njeni najlepši in najkrepkejši sinovi. Vsi bi bili lahko kultivirali deželo, ki bi si jo duce lahko pridobil na miren način. S to vojno je izgubil že desetkrat več, nego more z njo dobiti. To ve on sam prav dobro, le iz prestižnih razlogov je nadaljuje.

Tako Spencer Price. Med tem so Abesinci, kakor znano, vendarle porazili Italijane pri Abi Adiju, zasedli to mesto, zasedli še veliko več in so si pripravili položaje za splošno ofenzivo, ki utesni bitni zadnja in odločilna v tej brezglavi vojni.

Makala pred padcem

Abesinski naleti na severnem bojišču v Afriki so postali tako čvrsti, da italijanska vojska le s skrajno silo brani svoje položaje. Padec Makale, kjer je doma izdajalski ras Guksa, se zaradi tega pričakuje vsak čas. Na sliki vidimo glavno utrdbo v makalskem obrambnem pasu

Junaštvo osemletne deklice

Čuvarjeva hči je preprečila grozno železniško nesrečo

Šele zdaj se doznavajo, da je bila na bojišču le po čudovitem naključju preprečena velika železniška nesreča v Franciji. Po noči tega dne je imel službo na postaji Saint Lieu pri Pontoiseu železniški čuvaj Michel Duval. Postaja Saint Lieu je važna zaradi tega, ker se pri vходу vanjo križajo glavne železniške proge Pariz—Bruselj in Pariz—Cherbourg.

Duval se je primerila pri vstopu v bločnico nenavadna nezgoda. Padej je na poledenelih tleh, in sicer tako nerodno, da si je poškodoval hrbtenico. Padej je bil zanj usoden. Omrtvičel mu je za nekaj časa vse telo ter je celo preprečil, da bi mogel klicati na pomoč. V temi se je tedaj odigravala nepopisna drama. Duval se ni mogel ganiti. S strahom se je domislil položaja, ki bo nastal, če ostane brez pomoči. V nekaj trenutkih sta namreč imela privoziti proti postaji dva osebna vlaka in en tovorni vlak. Če se ne premaknejo kretne, je bila nesreča neizbežna.

Duval je zbral vse svoje sile in naposled mu je le uspelo, da je s peto svojega okovanega čevlja potikal po železni plošči, ki mu je ležala pod nogami. Udarce je čula njegova osemletna hči Denisa, ki je pristekla bliže, da vidi, kaj se je zgodilo. Otrok je takoj spoznal strašni očetov položaj. Z nemo igro obraza ja Duval poka-

zal otroku, kako mora prestaviti kretnece, da bodo vlaki pravilno privozili na postajo. Denisa je zavrtela kolesa in izmenjala kretnece po očetovih navodilih. Komaj je to storila, so vlaki drug za drugim prihrumeli na postajo. Šele ko je bilo to v redu končano, je oče namignil hčeri, naj telefonira po pomoč. Tovariši so Duvala odnesli v bolnišnico, kjer se njegovo stanje naglo boljša tako, da bo mogel že v kratkem nastopiti službo. Denisa pa je predmet splošne pozornosti, saj je s svojo srčnostjo rešila življenje nešteti potnikov, ki sta jili bila polna oba osebna vlaka.

Silvestrovo v vinu in ognju

Požar v milijonarjevi vili — Sedem žrtev

V njujorskem predmestju Greenhiliu, kjer imajo svoja bivališča ameriški Krezli, se je primerila na Silvestrovo velika nesreča. V vili veletrgovca in eksporterja Reynesa, predsednika koncerna istega imena, je bilo veliko domače slavlje. katerega se je udeležilo 16 oseb, med njimi tudi igralca Marijana Steegova.

Igralka je nastopala v vlogi hišne gospodinje. Reynes, ki je bil zaradi tega posebno razigran, je pozval družbo, naj pije kolikor more. Neki gost si je pri tem dovolil šalo. Hotel je na robu posode, v kateri se je kuhalo vino, prižgati »žabec«, s katero je hotel ostrašiti druge goste. Toda poskus se ni posrečil. Namestu

»žabec« je nastala eksplozija, ki je vžgala preproge in zavese v sobi. V majo minutah je bila vsa vila v ognju. Gasilci niso mogli udušiti požara, kajti ko so prišli na kraj nesreče, je bila vila že do temeljev v plamenih. Po štiri ure trajajočem gašenju so ogenj omejili, toda luksumna vila milijonarja je zgorela do tal. In kar je bilo najhujše: v ognju je zgorelo tudi 7 oseb, novoletnih milijonarjevih gostov, med njimi Reynes sam in Marijana Steegova, ki sta se bila skrila v mansardi pred ognjem, a mu nista ubežala.

Nesreča dveh francoskih letalcev

Francoska letalca Pharaadob (zgoraj) in Klein (spodaj) sta se ponorečila med vojnjo Pariz-Madagaskar. Pri Vadi Haili v egiptskem Sudanu je njuno letalo padlo na zemljo. Pharaadob se je ubil, Klein je hudo ranjen

Sestanek po 21 letih

Na božični večer 1914. se je nekemu londonskemu trgovcu, ki je bil tedaj častnik na francoski fronti, rodil doma sin. V svojem veselju je oče povabil oba svoja najljubša tovariša v strelskih jarkih, dva častnika, posebno v podrečju Rodana in njegovih misli prirrediti na božični večer 1935., ko postane njegov sin polnoleten. Oba moža sta to objavila, kajti kakor on nista dvolila šalo. Hotel je na robu posode, v kateri se je kuhalo vino, prižgati »žabec«, s katero je hotel ostrašiti druge goste. Toda poskus se ni posrečil. Namestu

Novi vodja Nansenovega urada

Kakor poročajo iz Zeneve, namerava odbor petorice za vprašanje beguncev postaviti novega Norvežana na čelo Nansenovega urada. To je član tega odbora Hansson, bivši predsednik mednarodnega razodišča v Kairu. Hansson živi zdaj v Parizu.

Črni cesar moli za vojne žrtve

Neguš Halle Selassie prisostvuje maši pri Dessieju potem, ko so italijanski letalci razdeljali mesto z bombami. Maša je bila zaradi tega na prostem

Lindbergh v Evropi

Izkrcal se je v Liverpoolu — Zakaj je ostavil Ameriko?

Polkovnik Charles Lindbergh, čigar ime polni zadnje dneve stolpice vseh ameriških in evropskih listov, se je zadnji dan starega leta pripeljal z ladjo »American Importer« na Angleško in se je izkrcal v Liverpoolu. Na suho je stopil pri Gladstonovem doku, ki so ga zaradi navala radovednežev zaprli z vrmi. Lindbergh se je takoj po izkrcanju podal v barako za pregled potnikov. Ko so bile opravljene predpisane formalnosti, je sedel v avtomobil, ki je že bil pripravljen in je z vozilom oddrdral neznano kam. Reporterji, ki so čakali na priložnost, da bi zastavili zmagovalcu Oceana par vprašanj, so bili razočarani, ko so videli, da ne morejo opraviti nič. Liverpoolska policija je namreč tako dobro zastražila izhod iz barake za pregledovanje potnih listov in prtljage, da je mogel letalec z ženo in sinčkom neopazno izginiti na prosto.

Medtem, ko je stopil Lindbergh na evropska tla, pa se v Ameriki razvija velika polemika v listih. Obravnava se vprašanje, kaj je polkovnika prišlo k begu čez morje. Nekateri listi obtožujejo Hearstov časopisni koncern, da je ta nemalo pripomogel k Lindberghovi izselitvi v stari svet. Pred kakšnim mesecem dni so namreč ljudje v dveh avtomobilih ustavili Lindberghov avto, v katerem so sedeli Lindberghova žena, drugorojenec John in njegova vzgojiteljica. Lindberghova soproga je bila tedaj prepričana,

da stoji pred novimi ugrabitelji, ki ji bočejo ukrasti še drugega otroka. Zgodilo pa se je, da so ti ljudje napravili samo posnetek Lindberghovega sina. To sliko je priobčil pozneje »New York American«, list, ki pripada Hearstovemu koncernu. Nato je izšel v listu »Mirror«, ki pripada istemu lastniku, oster članek v prilog Hauptmannu, Praviho, da ga je napisal sam Hauptmann, ki čaka na izvršitev smrtne kazni.

Položaj, ki je nastal s temi dejstvi, je napravil Lindberghu življenje v Ameriki nevzdržno, tem bolj, ker je tudi guverner Goffmann spraval Lindberghovo ime v zvezo z nekimi umazanimi političnimi kupčijami v Zedinjenih državah. Tako je dobila ameriška javnost vtis, da je Lindbergh skušal vplivati na sodišče v New Jerseyu. Trudil se je baje, da bi dosegel brezpopojno proglašitev smrtne kazni za Hauptmanna.

Druga verzija pa pravi, da se je hotel Lindbergh umakniti iz Amerike samo zaradi Hauptmannove usmrtitve. Hauptmannovo prošnjo za pomilostitev je pristojno sodišče zavrglo in verjetno je, da bo morilec Lindberghova prvorojena justifikiran na električnem stolu 14. januarja. Usmrtitev bo izvršena v Trentonu ob 20. zvečer. Hauptmann preživlja zadnje dneve svojega življenja v celici tak usmrtovalnice s električnim stolom.

Smrt čudodelnega zdravnika

V Chrudinu na Češkem je umrl v starosti 69 let dr. Podrouzek, ki so ga splošno imenovali »čudodelnega zdravnika«. Njegova specialiteta je bilo zdravljenje žolčnih kamnov. Povprečno je zdravil po 70 ljudi na dan, med njimi je bilo vedno mnogo inostrancev. Kamne je zdravil z injekcijami z nekim serumom, ki je bila njegova sestava znana samo njemu. Stari zdravnik je čisto dejal, da njegova skrivnost ne pojde z njim v grob, ker je svoj recept spravil na varno mesto, da se po njegovi smrti objavi.

Masarykove vizitke

Kakor poročajo češki listi, si je dal bivši državni predsednik po svoji abdikaciji izdelati vizitnice, ki nosijo samo preprosti tekst: »T. G. Masaryk, Lanž.«

Smrt lorda Readinga

V Londonu je umrl bivši podkralj Indije, Marquess of Reading, z meščanskim imenom Rufus Daniel Isaacs. Učkal je 76 let. Bil je eden izmed stebrov angleškega liberalizma ter je bil v vladi ponovno na odgovornih položajih

Poplave v Južni Franciji

Zavojo trajnega deževja zadnjih dni so nastale nove poplave v raznih delih Francije, posebno v porečju Rhodana in njegovih pritokov Loire, Marne in Saone. V Lyonu so se začele na nevaren način premikati zemeljske plasti na krajih, kjer se je pred dvema letoma zgodila znana velika nesreča. Oblasti so odredile, da so se stanovalci dveh velikih hiš z vso naglico izselili.

A N E K D O T A

Ladivik XIV. je bodil vedno brez mufa, ki so ga v tedanjih časih uporabljali tudi moške najov. Imel je vedno tople roke. Neke zime sta ga srečala dva kmeta in eden med njima je proti tovarišu izrazil svoje začudenje, da se krajaj bolje ne ščiti zoper mraz.

»To ni nič čudnega,« je menil drugi, »krajaj ima svoje roke vedno v naših žepih.«

VS AK DAN ENA

»Kaj pravite, da ni sredstva, ki bi mi obrnilo lasce?«

»Pač, poznam samo enega, in to je meda-
žon.« (»Tidens Tegn«)

Abesinske priprave na tigreskem bojišču

Pred začetkom ofenzivnega sunka so se Abesinci dobro pripravili na svoje podjetje. Slika prikazuje razdeljevanje municije med abesinsko vojsko pred začetkom ofenzive na severni fronti

